Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 106 (4822).

1 ИЮНЬ ЖУМА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети ва область ижроия комитети хашак ўриш ва озуқа жамғариш юзасидан бошланган социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришган илғор район, колхоз ва совхозларни рағбатлантириш мақсадида область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил байроғини таъсис этдилар. Битта Кўчма қизил байроқ илғор районга, битта Кўчма қизил байроқ илғор колхозга, биттаси эса илғор совхозга берилади.

Кўчма қизил байроқ пичан, хашак уни, ширали озуқа ва сенаж тайёрлашда юксак кўрсаткичларга эришганларга ҳар ойда икки марта, 16 майдан бошлаб бериб борилади. Байроқ область қишлоқ хўжалиги бошқармаси, совхозлар тресты ва область статистика бошқармасининг тавсиясига мувофиқ берилади.

* * *

Давлатга сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулотлари, мева ва узум топшириш юзасидан бошланган социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришган районлар, колхозлар ва совхозларга ҳам область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма қизил байроқлари топширилади. Битта байроқ илғор районга, битта байроқ илғор колхозга, биттаси эса илғор совхозга берилади. Давлатга маҳсулот сотишнинг бутун хиллари бўйича сотиш планини бажарган ва шартномада кўрсатилган муддатларда маҳсулот етиштириб берган хўжаликларга область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма қизил байроғи берилади.

Байроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва сифатини аниқлаш область инспекцияси, область статистика бошқармасининг тавсияси билан 1 июндан бошлаб ҳар ойда бир марта бериб борилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

31 май куни Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XI пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишида қатнашиш учун шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, қурилиш трестлари ва бошқармаларининг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларининг секретарлари таклиф этилди.

Пленум «КПСС XXIV съездининг ва Марказий Комитет 1972 йил декабрь Пленумининг қарорлари асосида республикада капитал маблағ самарадорлигини ошириш тўғрисида» Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўрток Н. Ж. Худойбердиев докладини тинглаб, муҳокама қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Қурилиш министри С. И. Иброҳимов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари Б. А. Новицкий, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Х. Камолов, «Главташкентстрой» 3-трестининг бригадири С. И. Дектярев, Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. Н. Хаитов, «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи Н. Р. Ҳамроев, Фарғона область ижроия комитетининг раиси Х. Умаров, Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари В. К. Михайлов, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри С. Мамарасулов ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри ўртоқ Е. Е. Алексеевский сўзга чиқди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов пленумда нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масала юзасидан пленум тегишли қарор қабул қилди.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

С. Р. Расулов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолигига кандидатлик вазифасидан озод қилди. Пленум А. А. Хўжаевни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

В. Н. Қодиров бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий органлар бўлими мудири вазифасидан озод қилди. Пленум Г. В. Архангельскийни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг мудири қилиб тасдиқлади.

ПИЛЛАЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

КАЛИНИН РАЙОН ПИЛЛАЧИЛАРИ бу йил зўр ғайрат кўрсатиб ишладилар. Улар давлатга 200 тоннадан зиёд «кумуш тола» топшириб, йиллик планни 100,2 процентга етказиб адо этишди. Бу ғалабага райондаги Навоий номли, Ленин номли, «Ленин йўли», Калинин номли, «Партия XX съезди», «Москва» колхозлари, «Партия XXI съезди», «Қорасув», «Назарбек», 1, 2, 3-«Тошкент» ва «Келес» совхозларининг азамат пиллачилари катта ҳисса қўшдилар. Эндиликда мажбурият ҳисобига пилла топширилмоқда.

Шуни айтиш керакки, мазкур хўжаликларда мустаҳкам озуқа базаси яратилганлиги учун юқори кўрсаткичлар қўлга киритилди. Ипак қуртлари ўз вақтида тут барглари билан етарли миқдорда таъминланиб турилди. Бу соҳада Ленин номли колхозда намунали ишлар амалга оширилди. Сўнгги беш йил ичида 50 минг тупдан зиёд тут кўчатлари ўтқазилиб, агротехника қоидалари асосида парвариш қилинди. Колхознинг моҳир пиллачиларидан Лазокат Бойбекова, Ориф Маҳкамов, Ҳалима Йўлдошева каби моҳир пиллачилари ҳар қути қурт уруғидан 105—115 килограммдан «кумуш тола» йиғиб олдилар.

Район пиллачилари пландан ташқари яна 2 минг килограмм «кумуш тола» топшириш мажбурияти билан меҳнат қилишмоқда.

А. НАБИХУЖАЕВ.

ПИЧАН ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Майнинг серёмғир келганлиги республика деҳқонларининг айни муддаоси бўлди. Даштлар, чўллар қониқиб сув ичди. Самарқанд, Тошкент, Сирдарё областларининг айниқса тоғ этакларидаги массивларида ўт белбоғ бўйи кўтарилди. Озуқа тайёрловчилар пичанни энг яхши муддатларда ўриб олиб, кўпроқ чорвачилик маҳсулоти етиштириш учун етарли миқдорда хашак ғамлаб қўйишга киришдилар.

Ўзбекистон ССР марказий статистика бошқармасининг навбатдаги маълумотида хабар қилинишича, май ойининг охиригача республикада 241,7 минг гектар—ўтган йилнинг шу даврига нисбатан икки баравар кўп ердаги пичан биринчи марта ўриб олинган.

Кўпгина хўжаликларда пичан тайёрлаш конвейери аниқ ишлаб турибди. Кўпгина колхоз ва совхозлар биринчи ўримни тамомлаб гектар бошига 110—120 центнер кўкат йиғиб олдилар. Шу туфайли улар сенаж бостириш планини бажардилар.

Дарвоқе, чорвадорлар сенаж тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқдалар. Улар озуқанинг ана шу қимматли турини «қишки-яйлов» деб атамоқдалар. Ана шу «қишки яйлов» серҳосил бўлиши учун пичан тайёрловчи бригадалар сенаж бостириш технологиясини бекамикўст бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Сенаж бостириладиган хоналарга ҳаво кирмайдиган бўлиши керак, массани пухта шиббалашга, ўтнинг намлигига ва бошқаларга алоҳида эътибор берилмоқда. Республикада ярим миллион тоннадан кўпроқ — мажбуриятнинг учдан бир қисми миқдорида сенаж ғамлаб қўйилди.

Дағал хашак тайёрлаш суръатлари ҳам кучаймоқда. Қишга атаб ҳозирнинг ўзидаёқ 8 миллион 267 минг тонна—мажбуриятда белгиланган хашакнинг салкам чорак қисми ғамлаб олинди.

(ЎзТАГ).

«ЎЗБЕКИСТОН ССР беш йиллиги» совхози далаларида ғўза билан бир қаторда дала маликаси—маккажўхори ҳам гуркираб ўсмоқда. Совхознинг «Дўстлик» номли бўлимида бу йил 80 гектар ерга маккажўхори экилиб, ҳар гектар ердан 80 центнердан дон ва 500 центнердан кўк поя олишга аҳд қилинган.

СУРАТДА: бўлим далаларида маккажўхори қатор ораларига ишлов бериш пайти.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

МУСОБАҚАДОШЛАРИМИЗНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Мусобақадош Иваново областн саноати ходимлари маҳсулот реализация қилиш ва кўпчилик маҳсулот турларини ишлаб чиқариш бўйича шу йилнинг беш ойлик планини 30 майда бажардилар. Пландагидан ташқари 34 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Беш ойлик топшириқдагига қўшимча 350 минг сўмлик технологик асбоб-ускуналар ва тўқимачилик саноати машиналари учун эҳтиёт қисмлар, 6,5 миллион квадрат метр газлама, 3 миллион сўмлик тикувчилик буюмлари ишлаб чиқарилди.

Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 2,5 процент ортди. Саноат маҳсулоти ҳажми ортишининг ҳаммаси меҳнат унумдорлиги ҳисобига бўлди. Саноат маҳсулотининг ҳажми эса 2 процент кўпайди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ ОШИРИБ БАЖАРГАНЛИКЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ ХЎЖАЛИКЛАР ОБЛАСТЬ «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»ГА ЁЗИЛДИЛАР.

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Москва» колхози (раиси **К. Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Т. Сайдаҳмедов**, ипакчилик бўйича агротехник **М. Одилова**). Бу хўжалик 5500 килограмм ўрнига 5563 килограмм пилла тайёрлади. Йиллик планини 101,1 процент адо этди.

«Қорасув» совхози (директори **Р. Дадахўжаев**, партия ташкилотининг секретари **М. Ёқубова**, ишчилар комитетининг раиси **Т. Икромов**, ипакчилик бўйича агроном **Т. Мирзаев**). Бу совхоз пландаги 13000 килограмм ўрнига 13001 килограмм пилла тайёрлади. Йиллик планини 100 процент бажарди.

1-«Тошкент» совхози (директори **Ж. Ҳайдаров**, партия ташкилотининг секретари **Т. Тўхтабоев**, ишчилар комитетининг раиси **А. Юсупов**, ипакчилик бўйича агроном **С. Пўлатов**), Бу хўжалик 4550 килограмм ўрнига 4593 килограмм пилла тайёрлади. Йиллик планини 107 процент бажарди.

ЧИНОЗ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Карл Маркс номли колхоз (раиси **М. Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Х. Набиев**, ипакчилик бўйича агроном **Р. Файзулин**). Бу колхоз 12600 килограмм ўрнига 12613 килограмм пилла тайёрлаб давлатга топширди ва йиллик планини 100,2 процент адо этди.

«Партия XXIV съезди» совхози (директори **Т. Эрназаров**, партия ташкилотининг секретари **А. Худойбердиев**, ишчилар комитетининг раиси **Х. Давиров**, ипакчилик бўйича агротехник **Т. Тожибоев**) бу совхоз 3300 килограмм ўрнига 3403 килограмм пилла тайёрлаб давлатга топширди ва йиллик планни 103,2 процент бажарди.

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 31 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — бир кунда топширилгани, иккинчи стун — мавсум бошидан бери.

Бекобод	3,8	116,6
Оққўрғон	5,0	115,8
Урта Чирчиқ	4,9	110,7
Бўка	5,3	106,4
Пискент	3,6	103,2
Чиноз	0,7	101,3
Янгийўл	1,6	100,3
Калинин	2,3	100,1
Оржоникидзе	0,7	96,1
Оҳангарон	15,5	72,2
Бўстонлиқ	7,0	49,7
Юқори Чирчиқ	19,0	38,0
Область бўйича	5,5	94,2

ҒОЛИБЛАР

Москвадан келган телеграмма қўлма-қўл ўтиб, бир зумда барча бўлимларни айланиб чиқди. Кейин рассом йигит уни ўз хонасига олиб кириб, телеграф сатрларини катта қоғозга кўчирди ва бўёғи қурир-қуримас цехларга кираверишдаги темир дарвоза ёнига осиб қўйди.

— СССР Қора металлургия саноати министрлиги коллегияси ва металлургия саноати ишчилари касаба союзлари Марказий Комитети Президиуми корхоналарнинг 1973 йил 1 квартал мусобақаси якунларини кўриб чиқиб, заводингиз коллективини ғолиб деб топдилар, — сменадан чиқиб келаётган мастер Шерали Ҳамроқулов телеграмма сатрларини баланд овоз билан ўқий бошлади. — Бекобод металлургларига биринчи ўрин ва Кўчма Қизил байроқ тақдим этилади. Социалистик мусобақа ғолибларига шон-шарафлар. Министр Казанец, металлургия саноати ишчилари касаба союзлари Марказий Комитети секретари Димитревский.

Яхши гапнинг қаноти бўлади, деб бежиз айтишмайди-да. Ўша куни ҳаммаёқда байрам бўлиб кетди...

Йил оғир бошланди. Табиий қийинчиликлар ишчилар графигини бузиб юборди. Вазият ниҳоятда сергаклик билан аниқ ҳаракат қилишга, ғайрат ва шижоат кўрсатиб ишлашга ундарди Янги пайдо бўлган шиорлар ҳам ёқилғидан тежаб-тергаб, хомашёнинг ҳар бир килограммидан ўз ўрнида фойдаланишга, бракни минимум даражагача камайтириб, печлар тубидан олинадиган пўлат миқдорини янада кўпайтиришга даъват этади. Шу орада «Илғор цех», «Энг яхши мастер» унвонлари таъсис этилиб қолди. Мусобақанинг моддий ва маънавий омиллари ишлаб чиқилди.

Қийинчиликларни бартараф этиб, кўп ва сифатли пўлат эритиш учун бошланган мусобақага биринчи бўлиб коммунистлар қўшилдилар. Мартен цехи партия ташкилоти ҳисобида 180 га яқин коммунист бор. Улар ўндан ортиқ партия группасига бирлашган. Йил бошида ҳар бир партия группасида қисқа-қисқа йиғилишлар бўлиб, зиммадаги вазифани муваффақиятли бажариш имконини берувчи зарур тадбирлар ишлаб чиқилди.

Дастлабки қадамлар чакки бўлмади. Қийинчиликлар чекиниб, биринчи ойдаёқ план анча ортиғи билан адо этилди. Металлурглар графикка тушиб олгач, секин-аста ўз имкониятларини чамалаб кўра бошлашди. Цехда резервлар беҳисоб экан. Йил давомида қўшимча равишда бемалол 2550 тонна пўлат қуйиш, 4500 тонна прокат ишлаб чиқариш мумкин экан.

Меҳнатни ташкил этиш бўлими бошлиғи Неъмат Иномов металлурглар мажбуриятининг қандай бажарилаётганлигини ойма-ой ўз дафтарчасига ёзиб боради.

— Биринчи кварталда пўлат эритиш 101,4 процент, прокат ишлаб чиқариш эса 102,2 процент адо этилди. Бошқача қилиб айтганда квартал давомида планга қўшимча равишда 147 минг сўмлик товар маҳсулоти реализация қилинди, — дейди у дафтарчасини варақлаб, — Меҳнат унумдорлиги эса белгиланганидан 2,2 процент юқори бўлди. Бир сўмлик товар маҳсулоти учун 82,8 тийин сарфланди.

Неъмат ака рақамларни бир-бир тизиб ташлади. Кўрсаткичлар яхши. Заводга бежиз биринчи ўрин ва министрлик Кўчма Қизил байроғи тақдим этилмаганлиги сезилиб турибди.

— Апрель ойи якунлари қандай бўлди?

Неъмат аканинг чеҳраси яна ҳам ёришиб кетди. У чамаси ютуқлар ҳақида ҳикоя қилишни, илғорлар тажрибасини шарҳлаб беришни яхши кўрадиганга ўхшайди. Дарров кўзойнагини тақиб план бўлими тайёрлаб берган статистик маълумотларни ўқийкетди.

— Апрелда мартен цехидан Шерали Ҳамроқулов бошлиқ 3-бригада аъзолари ғоятда унумли ишлашди, — деди у. — Йигитлар ой давомида пландан ташқари 77 тонна пўлат эритиб беришди. Бу пўлат 18 квартирали учта уй қурилишига бемалол етиб беради. Бригада аъзолари тезкор усулда 54 та эритма олишди. Қўшни бригадаларда эса тезкор усулда энг кўпи билан 48 та эритма олинган эди.

Бригаданинг 1-печь пўлат эритувчиси Рашид Садриев йил бошидан бери Қарағанда металлургия комбинати пўлат эритувчиси Ўлжабой Имонбоев билан мусобақалашиб келяпти. Ўтган ойларда бекободлик металлург бор имкониятларини ишга солиб, пландан ташқари 180 тонна пўлат эритишга муваффақ бўлди.

Мартен цехи металлурглари печлар тубининг ҳар бир квадрат метридан нормадаги 8,4 ўрнига 8,5 тоннадан пўлат эритмаси олмоқдалар. Шу тариқа ҳар бир эритма миқдорини улар 100 килограммга кўпайтирдилар. Йил давомида бу килограммлар йиғилиб неча ўнлаб тонналарни ташкил этиши турган гап. Ҳозир В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи печь тубидан кўп миқдорда эритма олишда Иттифоқимиздаги йирик металлургия корхоналаридан ҳам ўзиб кетган.

Заводнинг бошқа ишлаб чиқариш участкаларида ҳам зарбдор йил планини муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган мусобақа қизғин давом этмоқда.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири. Бекобод шаҳри.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши, миллий мустақиллик учун курашига қардошлик ёрдами берганликлари ҳамда жасорат ва мардлик кўрсатганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми бир группа совет ҳарбий ва граждан мутахассисларини, дипломатик ва савдо вакилларини, денгиз, темир йўл транспорти, граждан авиацияси, алоқа, матбуот, телевидение, радио ва кино ходимларини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

ПАРТИЯГА БАҒИШЛАНАДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «КПССнинг вужудга келиши» деган эсдалик китобчани нашр этди. Бу унчалик катта бўлмаган чиройли қилиб безатилган китобчанинг муқовасига В. И. Ленин сурати туширилган.

Китобчада В. И. Лениннинг фикрлари, ҳужжатлар, шунингдек жаҳонда биринчи янги типдаги пролетар партиясининг вужудга келиши тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев докладларидан олинган парчалар тўпланган. (ЎзТАГ).

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШИГА—ЗАРБДОР СУРЪАТ

ҲОСИЛ ФАБРИКАСИ

...Қуритиш печининг баҳайбат барабани ғижирлаб чорак оборот айланди. Бу воқеа гарчи жуда муҳим бўлса ҳам, лекин кишилар унчалик эътибор билан қарамадилар. Шу пайт Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати қурилишида монтаж қилинган дастлабки машиналарнинг бири тажриба учун бўлса ҳам, ҳар ҳолда бир дақиқа ҳаракатга келган эди. Заводнинг иккинчи навбатини ишга тушириш КПСС XXIV съезди директиваларида белгиланган.

Қурилиш майдонида ҳозирнинг ўзидаёқ бу корхонанинг эртанги кунини кўриш мумкин. Иккинчи навбатнинг ҳамма асосий цехлари кўзга ташланиб қолди, дастлабки машиналар пойдевор устига қўйилди. Корхонанинг шу йил 30 ноябрда ишга тушириш мўлжалланган. Бу—ана шундай корхоналарни қуриш учун бериладиган вақтдан ўн уч ой тежаб қолинганлигини билдиради.

Тезкорликнинг сири нимада? Жами қиммати 60 миллион сўм бўлган объектни мўлжалдагидан бир йилдан ҳам барвақт қуриб битказиш анчайин иш эмаску, ахир!

Биз бу «сир»ни бир неча кишидан сўрадик. Катта қурилишда қийинчиликлар, нуқсонлар бўлиши табиий. Лекин бир йил вақтни тежаб қолиш реал эканлиги қурувчиларнинг мажбуриятига ёзиб қўйилган. Хўш, бунинг учун қандай резервлар ишга солинмоқда? **Бу саволга монтажчилар бригадири, Меҳнат Қизил байроқ ордени кавалери Юрий Мажирин бундай жавоб берди:**

— Олмалиқда ўн беш йилдан бери заводлар қурилишида қатнашмоқдаман. Шу вақт ичида анчагина тажриба орттирганлигим қўл келмоқда. Бунинг устига бригадамиз жуда аҳил, ҳаммамиз тўққиз йилдан бери бирга ишлаймиз. Қурилишдаги ишлар аввалги объектлардагидан анча яхши ташкил этилган. Шундай шароит муҳайё бўлгач, бир йилни бемалол тежаб қолса бўлади, албатта.

Заказчи, завод директори Вали Ҳамидов:

— Ишга тушириладиган комплекснинг ҳужжатлари тўла-тўкис топширилган. Асбоб-ускуналарни етказиб беришда бирмунча узилишлар бўлиб турсада, ҳар ҳолда бу иш ҳам асосан яхши бормоқда. Бундай шароитда бир йилни тежаб қолиш мумкин.

Бош пудратчи — «Алмаликсвинецстрой» тресги бошқарувчисининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи ёрдамчиси Григорий Ковалев:

— Бу қурилиш—бизнинг трестимиз хўжалик юритишнинг янги системасига ўтгандан кейин кенг авж олдириб юборган биринчи қурилишдир. Асосий комплектлаш буюмларини етказиб бериш муддатлари аввалдан маълум бўлиб турибди, бу эса реал тармоқли графикни тузиб, унга риоя қилиш имконини берди. Бу ерга энг янги техника юборилди. Мажирин бригадаси сингари энг яхши коллективлар шу ерда ишламоқда; ишда қатнашаётган ҳамма ташкилотлар шу йўсинда иш тутдилар. Ниҳоят, асбоб-ускуналар билан нормал комплектлаш шароитидагина қилиниши мумкин бўлган ишларни ташкил этишнинг илғор усуллари жорий қилинди. Хуллас, ишга тушириладиган объектга бутун кучни оғизда эмас, балки амалда жамланган тақдирда бир йилни тежаб қолиш қийин иш эмас.

Касаба союз бирлашган қурилиш комитетининг раиси Николай Устинин:

— Шанбалик ўтказилди. Бир кун ичида 50 минг сўмлик иш бажарилди. Бу—мисли кўрилмаган суръат! Назаримда, муваффақиятнинг «сири» шундаки, одамлар яхшироқ мусобақалаша оладиган, ҳамма нарсадан хабардор бўлиб турадиган шароит яратилди. Лоақал қурилиш тепасида порлаб турган қизил юлдузимизни олиб кўринг. Унинг остидаги транспарантга бу юлдуз мусобақада ғолиб чиққан қайси коллектив шарафига порлаб турганлиги ёзиб қўйилган. Ҳозир «Промтехмонтаж» бошқармаси пешқадамлик қилмоқда... Шу билан бирга, ғолиб коллективга фахрий вимпел билан мукофот ҳам бериб турилибди. Қурилиш майдонидаги ишларнинг якуни тўғрисида махсус радиоэшиттиришлар берилмоқда. «Правда Востока» газетаси бизнинг қурилишимиз учун махсус ҳафталик илова чиқармоқда. Иқтисодий ислоҳотни айтмайсизми? Бу ислоҳот ишчиларга иш унумдорлигини ошириш билан иш ҳақини кўпайтиришни «бевосита» боғлаш имконини бермоқда... Қисқаси, иш шундай ташкил этилгач, бир йилни тежаб қолиш вазифаси мутлақо реал бўлиб қолади.

ДИРЕКТИВА ОБЪЕКТЛАРИДА

...Бу гапларга яна кўп қўшимча қилиш мумкин. Юрий Мажирин ҳар сменада бир ярим нормани бажариб, юксак меҳнат унумдорлигига ўз тажрибаси туфайли эришаётганлигини айтганда, бу гап Л. Сатторов, А. Костюков, А. Вегнер, Николай Ковганюк ва бошқаларнинг илғор комплекс қурилиш бригадалари тажрибасида ҳам тасдиқланганлигини айтиш мумкин. Бундай коллективлар йиллар давомида вужудга келади, ўз составини ардоқлайди, янги келган кишини қаттиқ қўллик билан синаб, унга бригадада керак бўладиган жуда кўп касбларни ўргатади. Ёш заводлар шаҳри бўлган Олмалиқнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, бу ерда саккизинчи беш йилликдаги шонли ишлари учун коллектив бўлиб Меҳнат Қизил Байроқ орденини олган ишчилар гвардияси қурувчилардир.

Вали Ҳамидов асбоб-ускуналар қандай етказиб берилаётганлиги тўғрисида гапирганида, шундай бир телеграмма эсга тушади: «Азиз ўртоқлар! Сизнинг оширилган планингизни қизғин маъқуллаймиз. 32 та технология ускунасини муддатидан аввал юбормоқдамиз. Олмалиқ заказлари қисқа муддатда бажарилиши тадбирларини бундан буён кўрамиз. Пенза машинасозлик заводи дирекцияси, партия комитети, ишчилар комитети». Ленинграддаги «Адмиралтейц», Свердловскдаги «Уралхиммаш», Сумидаги машинасозлик заводи, Таллин ва Тольятти, Уфа ва Гомель, Симферополь ва Тюмен корхоналарида ҳам асбоб-ускуналарни етказиб беришга шундай қаралди... «Уралгипрохим» институти бажариб берган лойиҳага келганда, бу лойиҳа СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг олтин медали билан тақдирланганлиги бежиз эмас. Қурилиш ишларини жадаллаштириш мумкинлиги лойиҳанинг ўзидаёқ белгилаб қўйилган эди. Янги корхонада якка қуввати ғоят катта бўлган агрегатлар: биринчи навбатдаги 5 та ўрнига 2 та линия ўрнатилмоқда. Цехлар ихчам жойлаштирилганлиги коммуникацияларнинг узунлигини қисқартирди. Ишларнинг ташкил этилиши иморатларни йирик-йирик блоклардан монтаж қилишни, сирғалувчи металл опалубкалардан, юз тонналик ўрмаловчи кранлардан фойдаланишга мўлжалланган эди...

Қурилишни тезроқ битказиш учун кўп иш қилинмоқда. Лекин, ҳар ҳолда ҳозирги суръатга дарҳол эришилган эмас. Йил бошидан бери фақат апрель ойидагина план тўла ва ошириб бажарилган ой бўлди. Бош пудратчи — «Алмаликсвинецстрой» тресги ишларининг ойлик ҳажмини январдаги 800 минг сўмликдан апрель ойида 1,5 миллион сўмликка етказишга муваффақ бўлинди. Биринчи кварталда йўл қўйилган қолоқликнинг ўрни тўлдирила бошлади: ҳозир қурувчи коллективларнинг кўпчилиги графикдан ўзиб ишламоқда.

Бизнингча, муваффақиятнинг асосий йўли топилди: идоралар ўртасидаги келишмовчилик бартараф қилинди. 7 февраль куни СССР тўрт министрининг: химия саноати, қурилиш, монтаж ва махсус қурилиш ишлари, нефть ва химия машинасозлиги министрларининг қўшма буйруғи чиқарилди. Министрлар йилига 853 минг тонна шартли аммофос бирлиги ишлаб чиқарадиган қувватларни Олмалиқда 30 ноябрь куни ишга туширишнинг конкрет тадбирларини ўзаро мувофиқлаштириб белгилаб бердилар.

...Қурилиш майдонида кун сайин янги-янги ўзгаришлар бўлиб турибди. Пойдеворларга кун сайин янги-янги машиналар ўрнатилмоқда. Цехларда янги-янги деворлар пайдо бўлмоқда. Қизил Юлдуз остида янги номлар ёзилмоқда. Стенддаги рақамлар: «Заводнинг ишга тушишига 200... 199... 198... кун қолди» деган рақамлар кун сайин ўзгариб турибди.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Олмалиқ.

СУРАТДА: Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати қурилишидан бир манзара.
Г. ПУН фотоси. (ЎзТАГ).

Партия капитал маблағлар сарфлашнинг самарали бўлишини оширишга, капитал ишларнинг энг фойдали ва тежамли йўлини танлаб олишга, сарфланган капитал маблағнинг ҳар бир сўми эвазига энг кўп маҳсулот олишни таъминлашга, бу маблағнинг қопланиш муддатларини қисқартиришга биринчи даражали аҳамият беради. Капитал харажатлар структурасини доимо яхшилаб бориш ва улар составида ускуналар, машиналар, станоклар ҳиссасини ошириш талаб қилинади.

Сарфланадиган капитал маблағларни ҳал қилувчи участкаларга тўплаш, капитал харажатларни майда-майда қилиб бўлиб юборишга барҳам бериш, қурилаётган корхоналарни ишга туширишни тезлаштириш планлаштириш ва хўжаликни уюштиришнинг зарур шарти бўлмоғи керак.

КПСС Программасидан.

ТРАКТОРСОЗЛАР УЧУН

Тошкент трактор заводи ишчи ва хизматчиларининг турмуш шароити йилдан-йил яхшиланиб бормоқда. Жумладан, иккита кинотеатр, спорт комплекси, яшил дам олиш зонаси, маиший хизмат кўрсатиш уйи тракторсозлар хизматида. Яқинда 300 дан ортиқ хонадон янги уйларга кўчиб ўтганди. Қурувчилар айни вақтда болалар учун боғча-ясли ва 300 ўринли маданият уйини ҳам фойдаланишга топширдилар.

Тез кунларда эса Луначарское шоссесига яқин жойда йирик турар жой райони қурилиши бошланади. У 194 гектар майдонни эгаллайди ва бир-бирига тенг тўрт микрорайондан иборат бўлади. Микрорайонларни шаҳар маркази билан боғловчи магистрал кўчалар бунёд этилиб, уларда трамвай ва автобус ҳаракати йўлга қўйилади. Тошкент метросининг «Тракторная» станцияси ҳам шу жойда барпо этилади.

Шу билан бирга маданий-оқартув муассасалари, поликлиника, аптека, алоқа бўлими, усти ёпиқ бозор, фабрика-ошхона, озиқ-овқат магазинлари микрорайон аҳолисига хизмат қилади.

— Партия ва ҳукуматимизнинг тракторсозлар тўғрисида қилаётган бундай ғамхўрлигига жавобан,— дейди Октябрь революцияси ордени кавалери корхона слесари А. Ерматов,— биз қишлоқ меҳнаткашларини тракторлар, прицеплар, эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш учун янада унумлироқ ишлаймиз. Чунки фаровон турмуш—зарбдор меҳнат самарасидир.

А. ГЕХТЛЯР,
«Тракторостроитель» газетасининг ходими.

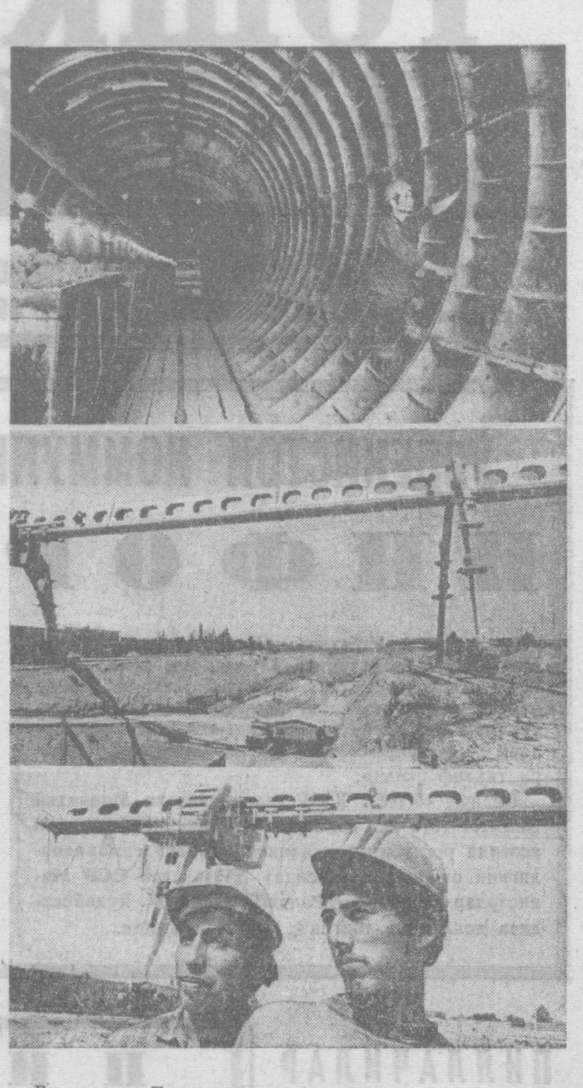

Бу суратлар Тошкент метроси қурилишидан олинган. Ҳозир бу ерда ҳамма ишлар график бўйича ўз вақтида бажариляпти. Юқорида бўлғуси Ҳамза номли станциянинг иккинчи участкаси. Ўртада: метронинг айрим жойлари ана шундай очиқ усулда бунёд этилмоқда. Пастда метро қурилишида фаол қатнашаётган инженер Забихулла Саидазизов ва проходкачи Неъмат Хўжаев ўртоқлар.

АНГРЕН ГИГАНТИ

Ангрен — областимизда гуллаб-яшнаётган навқирон социалистик шаҳарлардан бири. Шаҳар халқ хўжалиги кун сайин ривожланиб бормоқда. Бу ерда бунёд этилаётган турли маданий-маиший ва уй-жой бинолари қаторида шу кунларда улкан Ангрен комбинати қуриляпти.

Қурилиш ўтган йилнинг январь ойидан бошланди. Ҳозирги кунда планда белгиланганидан анча кўп иш амалга оширилди. Комбинат тўла қувват билан ишга тушгач Иттифоқдаги энг йирик саноат марказларидан бири бўлиб қолади. Ўрта Осиёда эса — биринчи.

Ангрен резина комбинати қурилиши КПСС XXIV съезди Директиваларида қайд қилинган. Унда кўрсатилишича, комбинатнинг биринчи навбати 1974 йилнинг иккинчи ярмида ишга тушади. Директива объектининг ўз вақтида маҳсулот ишлаб чиқарабошлаши учун ҳозирдан қурилиш ишлари жадал суръат билан давом этяпти.

Резина комбинати уч навбатга бўлинган. Биринчи навбати — пневмоконструкция заводи. Шаҳарда бунёд этилаётган ҳунар-техника билим юрти келгуси йилнинг сентябрида дастлабки ўқувчиларини ўз бағрига олади. Билим юртида бирйўла 600 киши заводга зарур бўлган касб-ҳунарларни ўрганади. Бу даргоҳ резина комбинатининг биринчи ва иккинчи навбати учун кадрлар етказиб беради. Бундан ташқари, 18 киши 1971 йилда Тошкент Давлат политехника институти химия-технология факультетининг резина бўлимини тугатиб, мамлакатимиздаги резина техника заводларида меҳнат қилишяпти. Улар ҳам Ангрен резина комбинатининг қалдирғоч кадрларидир.

- ⊙ УРТА ОСИЕДА ЯГОНА.
- ⊙ АВТОМОБИЛЬ ШИНАЛАРИ МУЛ БУЛАДИ.
- ⊙ ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ АВЖИДА.

Завод 17 хил маҳсулот ишлаб чиқаради.

Комбинатнинг иккинчи навбати — резина-техника заводи. Бу заводда вентиляторлар учун ременлар, самолётсозлик заводлари учун турли деталлар, карьерлар учун транспортёрлар ишлаб чиқарилади. Иккинчи навбатнинг жами маҳсулоти — 34 хил. У 1977 йилда ишга тушади.

Маълумки, ҳозирги даврда енгил ва юк автомобиллари ниҳоятда кўпайиб кетди. Мамлакатимиздаги автомобиль заводлари янгидан-янги машиналарни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Шу билан бир қаторда автомобиль шиналарига эҳтиёж тобора ўсиб боряпти. Ана шу эҳтиёжни етарлича қондириш учун Ангрен резина комбинатининг учинчи навбати автомобиль шиналари ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Иттифоқда энг катта бўлган объектнинг ишга туширилиши билан бир қаторда вужудга келадиган бошқа масалалар ҳам баббаравар ҳал этиляпти. Жумладан корхона ишчиларига қуриладиган турар-жой бинолари учун шаҳарда икки микрорайон ажратилган. Уй-жой қурилиши бошлаб юборилди. Комбинат тўла қувват билан маҳсулот ишлаб чиқарабошлаганида (ўн йилдан сўнг) бу ерда кўп минг киши меҳнат қилиши кўзда тутилган.

— Директива объекти бўлган корхонамиз қурилиш планлари ой сайин ортиғи билан бажариляпти, — дейди комбинат директори Ином Искандаров.— Ҳозир қурилишда 200 киши меҳнат қиляпти. «Узбекшахтастрой»га қарашли 6-қурилиш бошқармасининг ишчи ва хизматчилари ўтган йил ҳамда бу йилнинг биринчи квартали планларини анча ошириб адо этишди.

Шу кунларда комбинат дастлабки навбатининг монтаж ишлари давом этяпти. Шу билан бирга, подстанция, темирйўл, насос станциялари қурилмоқда. Георгий Кондратюк бошлиқ монтажчилар бригадаси 20 кишидан иборат. Улар смена давомида жадал суръат билан меҳнат қилиб, кунлик нормаларини 120—130 процент бажаришяпти. Тўхтасин Сойибназаров, Василий Ястребов, Георгий Колчин, Иван Костик каби илғор ишчилар эса кунлик нормаларини бир ярим-икки баравар бажаришяпти. Шунингдек, Афанасий Голобородка бошлиқ комплекс бригада аъзолари ҳам жонбозлик кўрсатишяпти. Бу бригада составида дурадгорлар, бетончилар, пайвандчилар меҳнат қилишади. Дурадгор Иван Зашихин, бетончи Николай Кадачников, пайвандчи Николай Мартиненко кабилар бошқаларга намуна бўлишмоқда. Бригада аъзолари биринчи квартал якунлари бўйича социалистик мусобақада ғолиб чиқишди. Улар квартал планини 104 процентга етказиб адо этдилар.

Комбинат қурилиши авжида. Тўққизинчи бешйиллик охирига бориб. Ангрен гиганти маҳсулотидан мамлакатимиз халқ хўжалиги баҳраманд бўлабошлайди.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ҚУРУВЧИ ИРРИГАТОРЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1973 йил план топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги қароридан руҳланган Тошкент сув омбори қурилиш-монтаж бошқармасининг азамат коллективи ўз мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқда.

Меҳнатсеварлар 887 минг ўрнига 913 минг сўмлик турли хил қурилиш-монтаж ишларини бажариб, тўрт ойлик планни зиёдаси билан адо этдилар. Кўкорол массивида иш олиб бораётган қурувчиларнинг меҳнат натижалари ҳам қувончли бўлди. 200 қурувчи 416 гектар ерни текислаб, фойдаланиш учун топширди. Бу ютуқларда Тен Леонид ва Ижен Василий каби ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Бошқармада социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Нормасини 150—160 процентга етказиб адо этаётган С. Кенжалиев, А. Муродов, Р. Абдуллаев, Н. Мадалимов, М. Абдураҳмонов каби илғорлар биринчи квартал натижалари бўйича мусобақа ғолиблари бўлишди.

А. ҚОДИРОВ.

ИЛҒОРЛАР ДАВРАСИДА

«Главташкентстрой»га қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-трест 9-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари ТИИИМСХ институти учун 7 қаватли ўқув корпуси биносини қуришяпти.

Прораб Рустам Мазитов билан қурилиш майдончасида учрашдик. Суҳбатимиз мавзуи донгдор бунёдкорлар тўғрисида борди.

— Участкамизда, 36 киши ишлайди, — гап бошлади прораб. — Уларни икки бригадага ажратганмиз. Ҳозир икки объектда қурилиш-монтаж ишларини бажаряпмиз. Йил бошиданоқ тежамкорлик билан иш тутиб, етти минг дона пишиқ ғишт, кўплаб материал иқтисод қилинди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча ошди. Қурувчиларимизнинг ҳар бири вақтдан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишаяпти. Улар биноларни тез ва сифатли қуриб, давлат қабул комиссиясига фақат «аъло» ва «яхши» баҳоларга топшириш ниятидалар. Қурувчиларимиз шу ҳақда қабул қилган социалистик мажбуриятларини уддалаш учун барча мавжуд имкониятларни ишга солмоқдалар.

Коллектив орасида меҳнатда машъал бўлаётган бинокорлар кўплаб топилади. Айниқса, Файзи Шайхуров ва Николай Фольцар номи фақат участкамиздагина эмас, ҳатто бошқармада ҳам фахр билан тилга олинади. Улар 10—15 йилдан бери бинокорликда самарали меҳнат қилиб, ўнлаб турар-жой ва жамоат биноларини барпо этишди.

Прораб Файзи Шайхуров бошлиқ бригада ҳақида завқланиб сўзлади:

— Ажойиб бригада. Уюшқоқлик билан ишлайди. Беш йилликни уч ярим йилда бажарамиз, деган ташаббус билан чиқишган.

Суҳбатимиз устига бош прораб В. Иванков келиб қолди. Биргаликда Шайхуров бошлиқ бунёдкорлар ишлаётган қаватга кўтарилдик.

— Бригадирнинг ўзи ҳам шу ерда экан, — деди прораб Р. Мазитов.

Ўрта бўйли, 30 ёшлар чамасидаги чайир йигит биз томон кела бошлади.

— Ишларинг қандай, Файзи? — сўради ундан прораб.

— Яхши, аммо қурилиш материаллари оз қолди, — деди ташвишланган ҳолда бригада бошлиғи. — Ғишт етишмаяпти. Бизга самосвал ажратсангиз...

Биз донгдор қурувчи билан суҳбатлашдик.

— Менда, — деди у, — қурувчи бўлиб ишлаш иштиёқи ёшлигимдан пайдо бўлган. Орзуим 1953 йилда амалга ошди. Ўша йили Совет Армияси сафига чақирилдим. Ҳарбий хизматдан қайтгач, яна Тошкент қурилишида ишладим. 8-қурилиш бошқармасининг ўзида 13 йилдан бери меҳнат қилмоқдаман. 30 дан ортиқ малакали шогирдлар тайёрладим.

Ҳозирги кунда устози билан бир сафда ёнма-ён туриб ишлаётган Худойберган Исохўжаев, Наим Каримов, Таня Айгулиева, Василий Мартинов, Хўжаёр Раҳмоновлар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳиссадан бажариб, кўпчиликка ўрнак бўлишяпти.

Қурилиш ана шундай зарбдор суръат билан давом этмоқда.

А. ТЎХТАСИНОВ.

САЛОМАТЛИК саҳифаси

№ 7

ДОНОР-ҚОНДОШ

(БЕМОР ТИЛИДАН)

Сен кимсан, менга қон берган?!
Қандай сенга айтай ташаккур?
Қонингдир мени чоҳдан
қайтарган
Оламга кўз очдим, минг қатла
шукур.
Гар қонинг бўлмаса ҳолим эди
«вой»,
Дўстларим ёш тўкиб дерди,
«алвидо».
Ҳаёт қайта менга очмасди
чирой,
Жонимни юз жойдан қилсамда
фидо.

Маликам киярди мотам
либосин,
Болалар оларди етим деган ном.
Онам тортар эди фарзанд
жафосин
Отам ғам билан бўларди тамом.
Сен фақат менимас шодликка
кўмган,
Авлод — онламни бахтиёр
этдинг.

Ҳаёт гулшанига сездирмай
қўнган.
Ўлим шарпасини тору-мор
этдинг.
Кимсан, эй фидокор, менга қон
берган?
Сен менга кимсанмас, жондош:
— қондошсан.

Балки сен русми ё, латиш,
молдаван,
Қонимиз бир экан бермоқ
керак тан.
Оёққа тик туриб йўл босиб
кетсам.
Умрим охиригача донор
бўлурман.
Бир оғир беморга ҳаёт бахш
этсам
Бир шаҳар қургандек роҳат
олурман.
Раҳмат сенга донор!— Азиз
қондошим!

Ҳайдар МУҲАММАД.

ОРГАНИЗМ — МУСТАҲКАМ ҚАЛЪА

Одам организми оддий кимёвий моддалардан ташкил топган. Унинг таркибида, масалан 222 та суяк, 270 та мускул, 6 литр қон, 600 грамм туз, 50 литр сув бўлади. Фосфор моддасидан 4000 та гугурт донасини тайёрлаш мумкин.

Одам танасидаги мавжуд темир йиғиб олинса, ундан бемалол битта мих ясалади. Машҳур совет хирурги А. Н. Филатов ёғли қуруқ қондан мих тайёрлаган ва уни жарроҳлар синган суякларни бириктириш учун ишлатишганлар. Маълумотларга қараганда, қондан ясалган «михлар» бир квадрат сантиметр майдонга жойлашганда 500 килограмм юкни бемалол кўтарган.

Кимёвий моддаларнинг органик бирикмаси, биохимик мувозанати митти паҳлавонни, яъни юрак жасорати остида организм бамисоли бир мустаҳкам қалъани эслатади. Организмнинг ташқи ва ички маҳкам истеҳкомлари, «темир дарвозалари», яхши қуролланган беҳисоб «соқчи» ва «лашкар»лари бор. Бош қўмондон — миянинг яна бир қатор резерв имкониятлари мавжудки, керак бўлса қисқа вақт ичида қатор «жангчилар»ни сафарбар қилиб юборади.

Тери ва шиллиқ қабатлар микробу-вирусларни кириб, емириб ташлаш хусусиятига эга. Сўлак, меъда шираси, қулоқ чиригн ва ҳаттоки кўз ёши (лизоцим) ҳам микробларни «асир»га олиб, сўнг ҳалок қилади.

Микроблар ўрнашган жойда «ўликни нари торт, тирикни бери торт» наздида шундай қаттиқ «жанг» бошланадики, икки томондан «ҳалок» бўлганларнинг сон-саноғига етиб бўлмайди. Натижада яллиғланган жой исиб ва шишиб кетади, вақтинча ишдан чиқади, баъзан оғрийди.

Мабодо микроб ёки вируслар ғалаба қозониб «ичкарига» кириб олсалар, энди «жанг» навбати иккинчи қатор «посбонлар» зиммасига тушади. Қонда микробларни ютиб юборувчи лейкоцитлар (фогоцитлар), зардобда эса алексин деган модда «душманга» қарши курашни давом эттираберади. Қонда ўша душман учун махсус посбонлар антитела, иммунитет, интерферрон каби ҳимоячилар пайдо бўлади.

Организм ўз соғлиғини сақлаш мақсадида доим курашга шайланган ҳолда туради, чиниқади ҳам. Аста-секин қўр устида юриб оёқ чўғ ва оловга ҳам ўрганиб қолади, ўзларини аста-секин илон ва чаёнларга чақтириб юрган одамлар ўша заҳарни назар-писанд қилмайдиган бўлиб қоладилар. Хаддисини олган, бинобарин ҳимоя воситалари кучли организм рак қўзғатувчи вирусларга ҳам бўш келмайди.

Ошқозон ва ичаклардан қонга ўтиб кетган заҳар жигарда ушланиб қолади. Агар у жигардан ҳам зўрлик қилиб ўтиб кетса, барибир мия олди тўсиқларида «қўлга» тушади.

Шундай қилиб, баданга ёпишган, элашган бало организмнинг табиий ҳимоя соқчилари олдида қора ниятига етишолмай, эрта хазон бўлиб кетади. Буни сиз билан биз асло пайқамаймиз.

Организм ёпишган балодан ўзини ҳимоя эта билмаса, у вақтда ночор дардга учрайди. Аммо, дарддан халос бўлиш ҳам асосан организмнинг қўлидадир. Яллиғланиш жараёнига қарши у кўплаб жонкуяр лейкоцитлар ишлаб чиқаради. Ўпка касалликларида эса йўтал ҳосил қилади. Кўринадики, йўтал ўз-ўзича касаллик эмас, балки юқори нафас йўлларининг ўпка пардаси ва яллиғланишнинг белгисидир.

Йўтал ҳаво йўлларида содир бўлган шиллиқларни кўчириб, нафас йўлларини равон қилади. Натижада, нафас олиш яхшиланади. Акс ҳолда шиллиқлар йирингланар, нафас йўллари тўсилар эди.

Баъзи кишилар врачга бормасдан йўталга қарши дори ичадилар. Бунда йўтал вақтинча камаяди ёки тўхтайди, лекин ўпка яллиғланиши давом этаверади, беморнинг дарди оғирлашади. Бу аҳволда касалликни аниқлаш тобора мушкул бўлиб қолади.

Дард ва организмнинг кураши ҳароратли бўлади. Бошқача қилиб айтганда, иситма соғлом таннинг кураш белгиси. Касаллик билан курашиш қобилиятини йўқотиб қўйган организм ҳарорат беролмайди. Юқумли касалликлар ва яллиғланишлар ҳам бардам танда иситма ҳосил қилади.

Соғлом организм соғлиқ учун кураш жараёнида яна бир муолажа қилади: беморни терлатади. Терлаш ҳароратни пасайтиради, заҳарли моддаларни тер билан ташқарига чиқаради. Қайт қилиш ҳам табиатнинг ажиб малҳамидир. Акс ҳолда киши ошқозон ва мия касалликларидан бехабар қоларди, ютилган заҳар хазм бўлиб, киши оламдан кўз юмарди.

Организмни соғлом сақлаш, шунингдек дарддан халос этиш каби масъулиятли ишлар бош мия, кулсимон пўстлоғининг вазифасидир. Унинг «муолажалари»га, «вафодорлиги»га қойил қоласан, киши. Организмни мустаҳкам сақлаш борасида унга нима етишмайди — билади, чорасини кўради. Ёш бола ўсиш жараёнида суяк тузилиши учун оҳак моддаларга муҳтож бўлади, кесак ёки кўмир ейди. Ҳомиладор она гилвата ёки яна бошқа бирор нарса ейишни ҳоҳлайди. Ундан, албатта баҳам кўриши керак, чунки ўша нарса баданда етишмайди.

Агарда организм ўз-ўзини ҳимоя эта билмаса, у ярадан, шамоллаш каби арзимаган нарсадан оғир аҳволга тушиб қолади, дори-дармон ҳам наф қилмайди. Мана, бир мисол. Бир аёл сувда чўмилиб, шамоллаб қолади. Ўнг биқинида хала пайдо бўлади, мадори қурийди. «Ўтиб кетар» деб 5—6 кун уйда ётади, дори ичади. Борган сари аҳволи оғирлашаверади. Бир ҳафтадан сўнг уни шифохонага ётқизишди. Текширувлар натижасида ўнг ўпка усти йиринглай бошлаган, зардоб қоплаган. Шунга яраша на қонда, (лейкоцитлар) на баданда (ҳарорат, йўтал) касаллик белгилари кўринмайди. Демак, организм дард билан мутлақо курашмай қўйди.

Зероки, организм дард олдида таслим бўлдими, асир тушдими — энди уни ҳалокат гирдобидан олиб чиқиш амри маҳолдир. Афсуски, оқибат шундай тугади...

Шундай қилиб, соғлом организм дардлардан ўз-ўзини ҳимоя этиш қобилиятига эга бўлган бамисоли бир маҳкам «қалъа»дир. Организмнинг дардларга нисбатан курашчанлигини ошириш ва даволовчи қобилиятини кучайтириш учун ўз вақтида ишлаш, дам олиш, овқатланиш, физкультура ва спорт билан шуғулланиш, тўйиб-тўйиб ухлаш керак. Чекиш ва ичкиликбозлик эса, аксинча кишини руҳан ва жисмоний заиф қилади.

Кулиб турган бетга бирорта бало ҳамла қилолмайди, буни унутмаслигимиз даркор.

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ТОШКЕНТДАГИ тез ёрдам шаҳар клиник касалхонаси республикамизда ташкил топган биринчи шифохоналардан. Ҳозир бу ерда учта хирургия, терапевтика, стамотология, кўз, асаб ва бошқа бўлимлар ишлаб турибди. Шу билан бирга бу ерда қон қуйиш бўлими, турли лаборатория ва кабинетлар мавжуд. Суратда: шифохона лабораторияларидан бирида.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАММАЁҚ ОЗОДА БЎЛСИН!

«Ким соғ бўламан деса, биринчи навбатда атрофида тоза ҳаво барпо этсин» деган эди атоқли ёзувчи Ромен Роллан. Чиндан ҳам тозаликда, тартиб ва саранжом-саришталикда гап кўп. Ахир, улуғ ўзбек олими Абу Али ибн Сино, агар ён-атрофда чанглар бўлмаганда, инсон яна узоқроқ умр кўриши муқаррар эди, деб бежиз айтмаган-ку!

Бизда ҳар баҳорда кўклам бошланиши билан озодалик ойлиги ўтказилади. Бу яхши анъанага бу йил ҳам амал қилинди. Областимиз шаҳар ва районларида саломатлик ойлиги катта тараддуд билан бошланди. Янгийўл, Чиноз, Оржоникидзе ва бошқа районларда бу тадбирга уюшқоқлик билан киришилди.

Оржоникидзе районининг Улуғбек посёлкасида бўлган кишининг баҳри-дили очилади. Ён-атроф сўлим, тоза. Бунда ободончилик ишларининг аҳамияти катта бўлди. Райондаги 2-мактаб ўқувчилари (директори С. Ҳасанов) ва «Қибрай» совхози ишчиларининг ҳимматларини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. «Қизил кўприк»даги 1-ошхона (бош ошпази З. Исмоилов) ва унинг ихтиёридаги чойхона ҳам кишиларнинг дилтортар жойидан бирига айланди. Бу ерда «Тозалик учун курашаётган ошхона» деган ном олиш учун ҳаракат бошланди, таомларнинг хилма-хил ва сифатли бўлиши юзасидан тадбирлар кўрилди.

Янгийўл ва Чиноз районларида ҳозир 50 га яқин уй «озодалик уйи» номини олиш учун курашмоқда. Бу яхши ҳаракатга бу ердаги магазинлар, боғча ва яслилар ҳам қўшилдилар.

— Шифокорларимиз алоҳида программа бўйича тайёргарликдан ўтказилди, — дейди Янгийўл район санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи Ф. Ногаев. — Медицина муассасалари зарур асбоб-ускуналар билан таъминланди. Алоҳида тайёргарлик кўрган отрядлар жойларда ҳаракатдалар. Гўшт комбинатида санитария минимуми олиш йўлга қўйилди.

(«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»-НИНГ РЕЙДИ).

Тиббий хизматни янада яхшилаш мақсадида йил бўйи ишлайдиган махсус лаборатория ажратилди. Госпитализация ишлари учун қўшимча 50 ўрин берилди.

Шунга ўхшаш тадбирларни амалга оширишда медицина ходимларига жамоатчилик яқиндан ёрдам берди. Саломатлиқ ойлигини ўтказишда 700 дан ортиқ киши фаол иштирок этди. Кўрик вақтида «Қизил октябрь» колхозида катта ободончилик ишлари қилинганлиги, Сирдарё билан Тошкент областлари чегараси оралиғи тартибга келтирилганлиги, йўл четларига 2 минг квадрат метр чим ётқизилганлигидан мамнунмиз.

Аммо, шу билан бирга тозаликка ҳамма жойда ҳам жиддий эътибор берилаётир деб бўлмайди. Санитария талабларига тўла жавоб беролмайдиган анчагина объектлар бор. Айрим мисолларни келтириб ўтамиз. Эски Қовунчи рабкоопига қарашли точкаларда текширишлар ўтказилганда бир қатор нохуш ҳолатларга дуч келинди. Ифлос, ўз вақтида сув сепиб супирилмаган. Ново-Михайловка қишлоғидаги озиқ-овқат дўконларида ҳам аҳвол яхши эмас эди. Худди шундай ҳолни «Коммунизм» колхози ёнида жойлашган лағмонхонада, Халқобод рабкоопига қарашли бир қатор точкаларда ҳам кўрдик.

Пахта сельпосидаги объектларда қатор нуқсонлар борлиги маълум бўлди. Бу ердаги газ будкани олиб кўрайлик. Унинг ён-атрофлари кўпинча супурибсидирилмайди. Устига-устак, медицина дафтарчасига эга бўлмаган шахслар савдо объектларида ишлаб турганлиги кишини ажаблантиради. Медицина-гигиена жиҳатдан талабга тўла жавоб бермаганлиги учун Чиноздаги лағмонхона ходимлари қаттиқ огоҳлантирилди.

Озодалик ва ободончилик бўйича ўтказилган ойлик яхши самара берди. Жойларда йўл қўйилаётган камчиликларни тугатиш, ободонлаштириш ишларини янада кучайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди.

М. ҒАНИЕВ,
область санэпидстанциясининг врачи.
А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

*

БУ зиёбахш қалб эгасини кўпчилик яхши билади. Моҳир шифокор қанчадан-қанча кўзларни чароғон қилди, ожизларга ёруғ дунёни кўриш бахтини муяссар этди. Чиндан ҳам профессор Муҳаммаджон Комилов кўз шифокори сифатида фақат республикамиздагина эмас, қардош республикаларда ҳам танилди. Суратда: М. Комилов иш устида.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

*

ЧЕКМА, ҚИЗИМ, ЧЕКМА

Қиз бола, ёш жувон, умуман аёл киши тамаки чекса «ойни булут қоплади» ёки «гул япроғи лойга тушди» деб доим хаёлга ботаман. Ёш жувонми, қиз болами, барибир у назокат, латофат соҳибидир. Бинобарин, жисми исмига, исм жисми эса хулқига монанд!

Агар қиз бола тамакига кашанда бўлиб қолса, демак, афсуски у руҳан ва жисмонан соғ эмас. Бунинг устига «ёмон одат юқумли бўлади» деганларидек, бириники ўнга, юзга юқиб, ўтиб бораверади. Оғзидан гуркираб тамакининг ҳиди келиб турса, лаблари заҳардек аччиқ бўлса, қандай қилиб уни Саломатхон деб атаб бўлади.

Тамаки дуди юқори нафас йўлларини, нозик ўпка ҳужайраларини қитиқлаб, йўталтиради, нам йиғилади. Эрталаб Назокатхон қув-қув йўтала бошлайди. Кўнгли айнаб, зардоб қусади, балғам ташлайди. Қонга сингиб ўтган тамакининг заҳари-никотин томирларни қисади, юрак санчиб оғрийди. Стенокардияга учраган аёл ночор шифокорга югуради.

Тамаки дуди ёш бола, айниқса чақалоқни беҳузур қилади: нотинчланади, кўкрак ололмайди, ухлолмайди ҳам. Чунки тамакига хумори бўлган аёлнинг, гарчи у боласини эмизиб турган бўлса ҳам, ўзи бехабар, оғзида папироси бўлади.

Кашанда бирор иш қилса ёки юрса ҳарсиллайди, йўталавериб, лаблари кўкариб кетади. Нега энди бу ёш жувон ҳаёт гаштини суриб юрмай, мажруҳ бўлиб қолди. Чунки, у 12 йил папирос чеккан, тамаки мижозига ёқмаган. М. исмли аёлнинг бронхлари (пастки, яъни ўпка нафас йўллари) қопча-қопча бўлиб кенгайиб кетган (бронхоэктазия). Қопчаларда шиллиқ йиғилади, йўталтиради. Шиллиқ кўчса баҳаннав—кўкрак юмшаяди, кўчмаса шиллиқ айнийди, сасийди, иситма чиқариб, тушакка ётқизади. Энди, бу дардни операция йўли билан ювиб ташлашга тўғри келади.

Никотин ва йўтал организмда чуқур салбий ўзгаришлар, ағдар-тўнтарлар қилиб юборади. Чеҳра сўнади, қовоқлар бўртади, ажинлар қулоч отади, мушаклар бўшашади. Булардан энг хавфлиси ички аъзоларнинг ўрнидан силжиши, пастга сурилишидир.

Эркак чекса, эркаклигини қилибди деймиз. Аммо, у заҳардан зарар кўрмай қолмайди. Қиз бола, ёш жувон чекса-аёлларга хос нозик ва гўзал фазилатлардан маҳрум бўлади, шундай эмасми!

З. РАҲМОНОВ,
Бўка район санитария-даволаш бирлашмасининг бош врачи.

БЕЛ НЕГА ОҒРИЙДИ?

Бел оғриғи шамоллаш, зах жойда ётиб қолиш, оғир юк кўтариш, тўсатдан йиқилиш туфайли пайдо бўлади. Терлаб туриб ечиниш, совуқ сув ичиш натижасида бел оғриғига дучор бўлинади. Бу касаллик бел умуртқасидан чиқадиган нерв шохчаларининг зарарланиши, бел ва думғаза умуртқаларида ҳар хил ўсимталарнинг содир бўлиши, турли хил туз моддаларининг йиғилиши натижасида нерв толаларининг эзилишидан вужудга келади.

Бел оғриғи билан ҳамма ёшдаги кишилар касалланиши мумкин. Касаллик йилнинг ҳамма фаслларида ҳам учрайди. Ҳавонинг пасайиши, намгарчиликнинг пайдо бўлиши туфайли бел оғриғи тез-тез қайталаниб туради.

Бел оғриғи касаллигини даволаш учун катта имкониятларга эгамиз. Турли дори-дармонлар ва витаминлардан ташқари шифобахш сув ва лойдан, физиотерапевтик даволаш усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Тошкент областининг Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз территориясида сув ва лой, ҳамда физиотерапевтик йўл билан даволовчи область шифохонанинг очилганлиги бизни ҳам беҳад қувонтирмоқда. институтимизнинг илмий ходимлари тез-тез шифохонада бўлишиб, шифохона врачларига амалий ёрдам бермоқдалар, бел оғриғига йўлиққан беморларга даво топмоқдалар.

Хўш, ана шу касалликни олдини олиш учун нималарга эътибор бериш талаб қилинади. Албатта, бунинг учун биринчи галда шахсий турмуш гигиенасига аҳамият бериш лозим. Бадан тарбия билан мунтазам шуғулланиш даркор. Эрталабки гимнастика бел оғриғини даволовчи яхши усулдир. Бунинг ўзи етмайди албатта. Белни шамоллатмаслик чораларини кўриш, оғир юк кўтаришдан сақланиш, узоқ вақт зах ерларда юришни тарк этиш зарур.

Кўпроқ соф ҳавода юриш, сочиққа ҳўллаб баданни артиш ҳам организмни чиниқтиради. Бу шубҳасиз, бел оғриғи дардининг такрорланишининг олдини олади. Бел оғриғи дардига йўлқўймаслик учун эҳтиёт чораларини кўринг. Терлаб туриб ечинманг, зинҳор қайнамаган сувни ичманг, оёғингиздан зах ўтишини олдини олинг. Ана шуларга эътибор қилсангиз бел оғриғи дардига асло чалинмайсиз.

И. ХУЖАЕВА,
врач.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

✦ Қўлингни ювиб юрсанг нима ейишингни биласан,
Тилингни тийиб юрсанг нима дейишингни биласан.

НАВОИЙ.

✦ Санитария маданиятисиз умуман маданият бўлиши мумкин эмас.

Н. А. СЕМАШКО.

✦ Одамларнинг ҳасталиклари билан мардонавор курашадиган бирдан-бир куч—гигиенадир.

Г. А. ЗАХАРИН.

✦ Тозалик бор ерда ҳамма нарса ҳам тоза.

ШЕКСПИР.

✦ Йўлак ва ҳовли уйингнинг давомидир, озода сақла!

РУС ХАЛҚ МАҚОЛИ.

✦ Уйим озода бўлсин десанг, остонангни тоза тут.

ЎЗБЕК ХАЛҚ МАҚОЛИ.

✦ Тоза пиёла ширин, тоза уй салқин.

БЕНГАЛ ХАЛҚ МАҚОЛИ.

✦ Озодалик — гўзалликнинг ўзгинасидир.

ФРАНЦУЗ МАҚОЛИ.

✦ Олифталикни эмас, озодаликни ўйла!

БЕНГАЛ МАҚОЛИ.

✦ Ифлосликдан совуқ яхши.

АРМАН МАҚОЛИ.

✦ Қишда бўридан қўрқ, ёзда пашшадан.

ТУВИН МАҚОЛИ.

✦ Камбағаллик айб эмас, ифлос яшамак айб.

АРМАН МАҚОЛИ.

✦ Юзи ювилмаган сингил акасига ҳам кўринмасин.

ГРУЗИН МАҚОЛИ.

✦ Қўлинг ифлос бўлса, юзинг ифлос бўлади.

ВЬЕТНАМ МАҚОЛИ.

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИГА КЎРА

ШИФОБАХШ СУВ

Табиий минерал сувларининг киши организмига шифо-бахшлиги қадимдан маълум. Бепоён мамлакатимиз ана шундай сувларга бой. Чашмалар бўлиб отилиб чиққан бу минерал сувлар «Боржом», «Ессентуки», «Нарзан» номи билан кенг тарқалган.

Тошкент заминидан чиқаётган 60° ли минерал сувни қанча мақтасак арзийди. Бу сув ўз таркибида йигирма хил, яъни карбонат, бикарбонат, хлор, йод, бром, фтор, калий, магний, натрий ва бошқа микроэлементларни тутади. Шу боисдан айрим ички касалликларни даволашда муҳим роль ўйнайди.

Иссиқ кунларда озиқ-овқатлар тез бузилади. Бу эса овқат билан заҳарланишга сабабчи бўлади. Бунда кўпинча меъда деворлари яллиғланиб, унинг фаолияти бузилади.

Заҳарланган кишида кўнгил айниш, зарда қайнаш, қайт қилиш рўй беради. Бемор дармонсизланиб, умумий аҳволи заифлашади. Беморга медицина ёрдами кўрсатилмаса, овқатдаги зарарли моддалар қонга сўрилиб, умумий организм заҳарланади. Беморнинг меъдаларини «Тошкент» минерал суви билан қайта-қайта чайиб ташлаш ёки қайт қилдириш, бу процедура бир неча марта тоза сув тушгунча қайтариш тавсия этилади.

Меъда деворининг сурункали яллиғланиши унинг шира ажратиш фаолиятини оширибюборади. Ошқозонда шиллиқ моддалар ортиб, хлорит кислотаси кўпаяди ёки камайиб кетади. Бундай вақтда биз беморга эрталаб наҳорга бир стакан «Тошкент» минерал сувини ичириб беморни ҳар уч минутда ётиш ҳолатини ўзгартирамиз. Шунда меъдадаги хлорит кислотани нейтраллаб, шиллиқларни ичак томон олиб кетади.

Юқумли гепатит касаллигида асосий ўзгариш киши организмида биохимик лаборатория вазифасини ўтаётган жигарда юз беради. Ҳосил бўладиган ўт суюқлиги ўз йўналишини ўзгартиради. Суюқлик ичакка бормай, балки жигар орқали бутун организмга тарқалиб, уни заҳарлайди. Беморга бир кунда 2 литр ва ундан ҳам ортиқ «Тошкент» минерал суви ичирилади. Бу организмни зарарли моддалардан тозалашга ёрдам беради, беморнинг тузалиб кетишини таъминлайди.

«Тошкент» минерал суви ванналаридан сурункали ревматизмни даволашда ҳам фойдаланилади, сув бўғиндаги қон томирларини кенгайтиради ва ҳаракатини активлаштиради. умумий модда алмашинув мувозанатига ўз таъсирини кўрсатади.

«Тошкент» минерал суви ажойиб ичимлик, кўп дардга даво. «Тошкент» минерал сувини ичинг, у танангизга роҳат ва саломатлик бағишлайди.

С. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

БУГУН БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

ҒУНЧА ТАБАССУМИ

Тонгда кўрдим сени мусаффо,
Гаштли дамда йўлда онажон.
Нур-дийдангни кўтариб танҳо,
Шошиларднинг ишхонанг томон.
Йўлда ясли, қолар фарзандинг,
Оромини ўйлаб ўтарсан.
Полопондай ўйнаб дилбандинг,
Шўхлик қилса кулиб қўярсан.
Унга масрур олам эртакдай,
Ҳамма нарса гулшан, антиқа.
Тиним билмас шўх капалакдай,
Қўлин чўзар гулга энтика.
Турсин дейсан гуллар жойида,
Термуласан ўзинг гулингга.
Бахтинг кўриб гул чиройида,
Ғунча дейсан уни йўлингга.
Табассуми умр шуъласи,
Туюлади қуёшдан зиёд.
Ғунча каби маъсум чеҳраси
Яшнаб кулсин дейсан умрбод.
Меҳри билан ҳаёт боғингни
Обод дейсан нурли жаҳонда,
Унга боқиб ўтган чоғингни
Гаштли дейсан оромбахш тонгда.
Чунки унга толе муҳайё,
Унинг учун элдаги гулшан
Ғунчаларин ёзар доимо,
Гуллар тўшар йўлига Ватан.
Ҳаёт боқи, толебахш йўли,
Шу йўлдадир меҳринг онажон.
Гуллар тутсин фарзандинг қўли,
Кирмасин ҳеч у қўлга тикон.

НАЗАРМАТ.

ҚУВНОҚЛАР САРОЙИ

БАҲОР гуллари энди куртак ёзаётган кезлар эди. Колхоз раиси Сидиқжон Муҳаммаджонов Р. Р. Шредер номли институт директори Маҳмуджон Мирзаев ёнига кириб келди. Раис билан директор самимий кўришишди, ҳол-аҳвол сўрашишди. Раис мақсадга кўчди.

— Хабарингиз бор, болалар боғчаси биносини қуриб битказдик,— деди у.— Боғча саҳнини чиройли дарахтлар, гуллар билан безамоқчимиз, кўчат сўраб келган эдим.

— Болалар учун ҳамма нарсани топиб берамиз, — деди директор.

Ўша куни эртасига болалар боғчасининг муҳташам биноси олди гавжум бўлиб кетди. Идорада ишлайдиганлар, янги боғча ходимлари атрофни текислаб, дарахт ва гул кўчатлари учун жой ҳозирлашарди. Уларнинг ҳаракатини кўриб болаларга қандай меҳр қўйганликлари шундоққина сезилиб турарди.

Мана бугун боғча саҳни ажойиб бир оромгоҳга айланган. Дарахтлар барг ёзиб, гуллар чамандек очилиб ётибди. Колхозчиларнинг дўмбоқ-дўмбоқ болалари қийқиришиб, шу жойда ўйнаб юришибди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти биргаликда мажлис ўтказиб, қишлоқ марказида 140 ўринли болалар боғчаси қуришга қарор қилганда район қурилиш ташкилоти бу ишни тез ва соз бажариб беришни ўз зиммасига олди. Ишлар кучайиб кетди. Мўлжаллангандек замонавий қулайликларга эга бўлган болалар боғчаси қуриб битказилди. Бу ерда методик кабинет, ҳар хил ўйинлар ўтказиладиган махсус зал ва бошқа шунга ўхшаш қулайликлар бор. Колхозчи аёллар ўз эркатойларининг бу ерда меҳрибон кишилар қўлида тарбия олаётганликларига, соғлом, бардам бўлиб улғаяётганликларига ишонадилар.

— Боғчамизда бешта группа бор, — дейди мудира опа Умри Очилова. — Бу группаларда ўрта ва олий маълумотли кишилар тарбиячи бўлиб ишлайдилар. Тожи Хусанова, Муҳаббат Абдураҳимова, Азиза Зиёмуҳамедова, Мавжуда Эргашева, Заҳро Султонова каби тарбиячиларимиз ҳамқишлоқлари фарзандларини ўз ўғил-қизларидек ардоқлаб тарбияламоқдалар.

КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ «ЛЕНИН ЙЎЛИ» колхозида ишга туширилган бу болалар боғчаси қурилиши жиҳатидан, атрофларининг безатилиши нуқтаи назаридан, яратилган қулайликлар соҳасида бошқа хўжаликлар ҳам ибрат олса арзигудек боғчалардан биридир. Бу ерликлар болалар боғчаси қишлоғимиздаги энг чиройли бинолардан бири бўлиб қолди, дейдилар фахрланиб.

Ёшларга ана шундай яхши шароит яратиб берган, болали аёлларнинг колхоз боғларида, далаларида, фермаларида хотиржам фидокорона меҳнат қилиши учун қулайлик туғдирган колхоз правлениеси ҳамда партия ташкилотидан колхозчилар ғоят миннатдорлар.

СУРАТЛАРДА: 1. Болалар боғчаси тарбиячиси Азиза Зиёмуҳамедова эркатойлар орасида. 2. Боғча биносининг умумий кўриниши. 3. Болалар ўз ўйинчоқлари билан. 4. Қувноқ ўйинлар, мазали таомдан кейин болалар ором олмоқда.

А. АБАЛЯН фотолари.

КЕЛАЖАГИМИЗ, БАХТ-ИҚБОЛИМИЗ

БОЛАЛАР бизнинг келажагимиз, бахтимиз. Улар тарих яратадилар! Ҳа, нури-дийдаларимиз бўлган фарзандларимизнинг эртаси порлоқ!

Болалик — мангулик, ширинлик демак. Шунинг учун ҳам янги дунёга келган гўдак жонажон шифокорлар, оналар меҳрига қонади. Улар катта ғамхўрликлар билан ўсиб улғаядилар. Қанчадан-қанча ясли ва боғчалар улар ихтиёрида. Ўқиш ёшига етишгач, билим ўчоқлари—мактаблар уларни ўз бағрига олади. Мактабдан эса мустақил ҳаётга қадам қўядилар.

Чиндан ҳам бизда ҳамма яхши нарсалар фарзандлар учун! Партия ва ҳукуматимизнинг, халқимизнинг қатъий шиори бу. Шунинг учун ҳам жонажон партиямиз ер юзида ҳамиша тинчлик ва тараққиёт бўлишини таъминлаш йўлида оқилона тадбирларни амалга оширмоқда.

Болаларнинг ғамхўрликлар билан қуршаб олинганлигини кундалик турмушимизда яққол кўрамиз ва ҳис қиламиз. Мана бир мисол. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кун муносабати билан шу йилнинг апрелида ўтказилган қизил шанбаликдан тушган маблағлар болалар эҳтиёжлари учун сарфлашга қарор қилинди. Бу маблағлар қишлоқ мактаблари тармоғини янада кенгайтириш учун сарфланади. Бу, шунга ўхшаш мисолларнинг ўзи мамлакатимиз болажон диёр эканлигини кўрсатиб турибди.

Капитал ҳукмронлик қилаётган мамлакатларда-чи? Уларда оддий меҳнаткашларнинг фарзандлари оғир аҳволда кун кечирадилар. Қоринлари тўйиб овқат емайдилар, ёшликдан оғир меҳнат қилишга мажбур бўладилар. Ўқиш, билим олиш қаёқда дейсиз?!

Ҳар сафар болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни дунёда бахтли болалик учун курашайлик, деган шиор остида байрам қилинади. Бутун ҳам миллион-миллион эзгу ниятли кишиларнинг, меҳри дарё оналарнинг бу даъвати янада баландроқ янграйди.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

СОВЕТ ОЛИМИ — ЛАУРЕАТ

ЛОНДОН. 30 май. (ТАСС). Машҳур совет физик олими академик П. Л. Капица Фрэнсис Саймон номидаги мукофот лауреати бўлди. Бу мукофотни паст температуралар физикаси соҳасидаги жуда катта ишлари учун Манчестердаги физика институти берди.

Мукофот фаннинг бу соҳасидаги кашшофлардан бири — инглиз олими Фрэнсис Саймон хотирасига таъсис этилган.

ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ ЎРНАТИЛДИ

БЕРЛИН, 30 май. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси билан Греция элчихоналар даражасида дипломатия муносабатлари ўрнатдилар. Бу ҳақдаги битимни ГДР ва Грециянинг Югославия Социалистик Федератив Республикасидаги элчилари шу йил 25 майда Белградда имзоладилар, деб хабар қилади бугун АДН агентлиги.

Эълон қилинган аҳборотда, жумладан, шу нарса уқтириб ўтиладики, ГДР ва Греция ҳукуматлари БМТ уставининг мақсадлари ва асосий принципларига мувофиқ иккала давлат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш истагига амал қилиб, элчихоналар даражасида дипломатия муносабатлари ўрнатишга қарор бердилар.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

ПАРИЖ, 30 май. (ТАСС). Франция Компартияси Марказий Комитетида СССРнинг космонавт учувчилари Франция Компартиясининг раҳбарлари билан дўстона учрашдилар.

Франция Компартияси Сиёсий Бюросининг аъзолари Гастон Плисонье, Клод Попрэн, Андре Вьеге ва Франция Компартияси Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат Мирей Бертран совет космонавтларидан А. Леонов, В. Кубасов, А. Филипченко ва А. Елисеевни самимий қабул қилдилар.

Суҳбат чоғида СССРнинг космонавт учувчилари космик фазони тинчлик мақсадларида ўзлаштириш соҳасида Совет Иттифоқи ўтказаётган программа ҳақида гапириб бердилар. Совет экипажининг аъзолари А. Леонов билан В. Кубасов «Союз» ва «Аполлон» кемаларининг биргаликда қиладиган парвози хусусида саволларга жавоб қайтардилар.

Шундан кейин совет космонавтлари Франция Коммунистик партиясининг жанговар органи — «Юманите» газетаси редакциясининг иши билан танишдилар, бу ерда самимий учрашувлар ва суҳбатлар бўлиб ўтди.

ҚАРДОШЛАРЧА ЁРДАМ

БАЙРУТ, 30 май. (ТАСС). Бугун Байрут аэропортига совет самолёти қўнди. Самолёт СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамиятлари союзининг ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет Комитетининг Фаластин Қизил Ярим ой ташкилотига қардошларча ёрдами сифатидаги 700 килограммдан ортиқ дори-дармонни бу ерга олиб келди.

Совет дори-дармонлари Байрутда яқинда рўй берган воқеалар натижасида азият чеккан фаластинликлар учун мўлжалланган.

КОНГРЕСС АЪЗОСИНИНГ ТАЛАБИ

ВАШИНГТОН, 30 май. (ТАСС) АҚШ конгресси вакиллар палатасининг аъзоси Б. Розенталь АҚШнинг Европада жойлаштирилган қуруқликдаги қўшинлари миқдорини бир йил мобайнида анча қисқартиришни талаб қилди.

Конгресс аъзоси палата муҳокамасига тақдим этган резолюция лойиҳасида ана шу талаб баён қилинган.

НЕГР—ШАҲАР МЭРИ

НЬЮ-ЙОРК, 30 май. (ТАСС). Лос-Анжелес мэри (ҳокими) лавозимига номзод негр Томас Брэдли тўртинчи муддатга қайта сайланишга ҳаракат қилган шу шаҳарнинг собиқ мэри Сэмюэль Йорти устидан ғалаба қозонди. Шундай қилиб Т. Брэдли катталиги жиҳатидан АҚШнинг учинчи шаҳри бўлган шу шаҳарнинг биринчи негр ҳокими бўлди.

Лос-Анжелесдаги сайлов кампанияси ирқчилар васвасаси кучайган вазиятда ўтди. Негр номзодининг душманлари бу васвасани авжига чиқардилар. Лекин Лос-Анжелеснинг кўпчилик аҳолиси ирқчилар ҳуружини чиппакка чиқардилар.

БОСҚИНЧИЛИК СИЁСАТИНИ ЎТКАЗМОҚДАЛАР

ДАМАШҚ, 30 май, (ТАСС). Исроил ўзи оккупация қилиб олган араб территорияларида ошкора босқинчилик сиёсатини ҳамон ўтказиб келмоқда.

Дамашқда чиқариладиган «Ал-Баас» газетасининг хабар қилишича, сешанба куни Тель-Авивда босқинчилар қўлидаги Ғолан тепаликларида яна учта ҳарбийлаштирилган манзилгоҳ барпо этишга қарор берилганлиги эълон қилинди.

Ҳозирги вақтгача Исроил ҳарбийлари босиб олинган араб территорияларида 40 тага яқин ана шундай манзилгоҳ барпо этганликлари маълум.

СПОРТ

СПАРТАКИАДА БАЙРОҒИ ТУШИРИЛДИ

Куни кеча Андижондаги область касаба союзлари советининг мажлислар залида ёшлар командалари ўртасида Ўзбекистон XVI спартакиадаси тантанали равишда ёпилди. Ғолибларга мукофотлар топширилди.

Мусобақа тугаши арафасида фарғонача усулда курашувчиларнинг баҳслари ниҳоясига етган эди. Спортнинг бу турида Андижон области полвонлари биринчиликни олишди. Мезбонлардан 5 киши спартакиада чемпиони номига сазовор бўлди. Иккинчи ўринни олган Сирдарё командасидан 3 чемпион чиқди. Тошкент области вакиллари команда ҳисобида учинчи ўринни эгалладилар. Бу командадан Н. Додоматов энг яхши натижага эришиб биринчиликни олди. Яна бир чемпион фарғоналиклар коллективидан чиқди.

ГТО кўп кураши мусобақалари ҳам мезбонлар — андижонликларнинг ғалабаси билан тугади. Спортнинг бу турида областимиз вакиллари тўртинчи, Тошкент шаҳар командаси эса олтинчи ўрин билан чекланди.

Городки мусобақаларида командалар қуйидаги ўринларни эгаллашди: Бухоро-1, Самарқанд 1-2, Андижон-3, Тошкент области-4, Тошкент шаҳри-5.

Ўсмирлар ва қизларнинг волейбол ҳамда қўл тўпидан мусобақалари якунланиши арафасида умумкоманда ҳисобида Тошкент шаҳри ёшлари 428 очко билан пешқадам бўлиб турган эдилар. Тошкент области командаси 319, бухороликлар — 318 очко жамлаган эдилар. Судьялар коллегияси охирги учрашувларни ҳисоблаб чиққач, областлар терма командаларининг спартакиадада эришган кўрсаткичлари ҳақида батафсил тўхталиш мумкин бўлади.

ПЕРУМИ ЁКИ ЧИЛИ

ТАСС мухбирига Халқаро футбол федерациясининг Цюрихдаги штаб-квартирасидан маълум қилишларича, Перу ва Чили терма командалари ўртасидаги ҳал қилувчи ўйин август ойининг бошида холис майдонда ўтиши керак. Ҳозир мазкур мамлакатлар футбол федерациялари матчнинг жойи ва ўтказилиш куни ҳақида музокаралар олиб бормоқдалар. Ғолиб чиққан команда билан совет футболчилари жаҳон чемпионатининг финал турнирига йўлланма олиш учун курашадилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТВ

БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатувлар программаси, 18.35 — Болалар учун мультфилм.

Ўзбек тилида: 18.45 — Ўқувчилар учун. «Бахтли болалигимиз». Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунига бағишланган кўрсатув, 19.15 — «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.30 — Ўн минут музика, 19.40 — Халқ контроли экрани, 20.10 — Андижон музикали драма ва комедия театрининг солисти Н. Ҳамроқулов куйлайди, 20.40 — «Ахборот» информацион программаси. 21.00 — «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.

22.00 дан Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 — «Пилла — давлатга», 23.00 — Ўзбекистон композиторларининг халқ чолғу асбоблари оркестри учун ёзган асарлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — «Тиконли қалъа». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 7-серияси. 11.40 — «Қўлни бер, Қоплон». Бадиий фильм.

15.30 дан Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — «Буни ҳамма билиши керак» (ўзбек тилида).

22.30 дан Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — Тошкент лигиникларн, 19.15 — «Давлат жиноятчиси». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.40 — Фильм-концерт. 21.25 — «Фильмни суратга олиш вақтида. Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 1/VI да Русалка.

КИНО

Пойгачилар — «МОСКВА» (кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7 да), «ЧАЙКА», (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 1, 5.30, кеч соат 7 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Гайдук Антей саргузашти; Раву хонимнинг сепи — «ДРУЖБА», (эрталаб соат 10.20, кундуз соат 1.15, 4, кеч соат 7 да). ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун)

Ёз уйқулари; Музикали воқеалар — «МОСКВА» (кеч соат 8.30 минутда, «ЧАЙКА» (кундуз соат 2.30, кеч соат 8.45 минутда).

Сервиқор оилалар; Помпеянинг сўнгги кунлари — «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5, кеч соат 8 да).

Помпеянинг сўнгги кунлари (тоқ соатларда), Мўлжалга ур, Асунта! (жуфт соатларда) «СПУТНИК».

Тунги воқеа (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2, 4 да), Кашмирдаги севги (кеч соат 6, 8.40 минутда) — «ЎЗБЕКИСТОН».

Ёз уйқулари; Сенинг, шошмайтур! (5 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ёз уйқулари (жуфт соатларда), Фанфан-Тюльпан (тоқ соатларда) «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оқ бўрилар, Лочин изидан — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 9 да)

Утли қор — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун)

Нонлож жосус — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Пойгачилар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Помпеянинг сўнгги кунлари — «ХИВА».

Тунги мотоциклчи — КИРОВ номли.

КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Район матлубот жамиятларининг тайёрлов идоралари, қишлоқ матлубот жамиятлари ва ишчи кооперативлари

1 ИЮНДАН БОШЛАБ чекланмаган миқдорда кенг миқёсда

ЯНГИ ҚИЗИЛ ПОМИДОР

қуйидаги нархларда

СОТИБ ОЛАДИ.

1 июндан 5 июнгача 1 килограмми 1 сўм 10 тийиндан;

6 июндан 10 июнгача 1 килограмми 90 тийиндан;

11 июндан 15 июнгача 1 килограмми 60 тийиндан;

16 июндан 30 июнгача 1 килограмми 25 тийин.

Думбил помидорнинг 1 килограмми 11 июндан 15 июнгача — 60 тийиндан;

16 июндан 30 июнгача — 30 тийиндан сотиб олинади.

Тошкент область матлубот жамияти.

ҲУРМАТЛИ ХОТИН-ҚИЗЛАР!

УЗ МЕҲНАТИНГИЗНИ ЕНГИЛЛАШТИРИНГ. ВАҚТИНГИЗНИ ТЕЖАНГ.

Ювиладиган кийим-кечакларни коммунал корхоналар бошқармасининг ҳаммом-кир ювиш комбинатларига беринг.

Қабул пунктлари шаҳарнинг ҳамма районларида мавжуд бўлиб, кийим-кечакларни барча граждандардан чекланмаган миқдорда қабул қилиб олади. Мижозларга қўлайлик бўлиши учун кийим-кечакларни уйингизда қабул қилиб олиш ҳамда ювилган кийим-кечакларни қайта уйингизга олиб бориб бериш йўлга қўйилган. Бунинг учун махсус автотранспорт ажратилган.

Автотранспорт буюртмачининг адреси бўйича ҳамда унга қулай вақтда Тошкент шаҳрининг ҳар қандай жойига боради.

Кир кийим-кечаклар энг янги, юқори сифатли ва оқартирувчи воситалар билан ювилади.

Заявкалар 44-06-38, 44-01-65 номерли телефонлар орқали ҳар куни (дам олиш кунлари ҳам) эрталаб соат 8 дан кеч соат 8 гача қабул қилинади.

Буюртма 5—7 кун муҳлатда бажарилади. Кирхоналарнинг дам олиш кунлари ва умумий байрам кунлари бу ҳисобга кирмайди.

Аҳолига хизмат кўрсатишнинг ана шу қулай туридан фойдаланингиз! БИЗ СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДАМИЗ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг коммунал корхоналар бошқармаси.

«СПАРТАК» КЎНГИЛЛИ СПОРТ ЖАМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТИГА

ўриндошлик йўли билан ишлаш учун бухгалтер-ревизор

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй—Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ ИНДЕКС 64697. Р. 02490. В—1745.